

Jaume Santandreu, la literatura i la vida

L'autor del darrer premi Andròmina de narrativa, més que un escriptor, és un personatge actiu, ple d'idees i d'iniciatives. Aquesta entrevista tracta de fer-ne una aproximació inicial.

«Escric des del temps d'estudiant. Després, vaig deixar la literatura per tal de fer apostolat i vaig tornar a l'escriptura en tornar del Perú, on havia descobert què és ser poble, el sentit de la democràcia, totes aquelles coses que hi havia vist i que ací també em feien falta.» Així

**Enric BELLVESER
i Adolf BELTRAN**

s'explica com a escriptor Jaume Santandreu i, alhora, deixa traspuar algunes de les claus fonamentals de la seua biografia.

Sacerdot combatiu i polèmic, promotor de la solidaritat amb el món de la marginació, té un entusiasme encoratjador i utòpic, capaç de quallar en realitzacions com l'Hospital de Nit, a Ciutat de Mallorca, dedicat a acollir unes persones que sofrien la degradació i l'abandonament. Les seues posicions cíviques, ideològiques, polítiques... sobten aquells qui tenen una imatge unívoca del que és o pot ser un sacerdot. Acusat diverses vegades davant els tribunals, amonestat sovint per la jerarquia, la seua postura assoleix uns perfils de compromís i claredat d'idees ben significatius.

Guanyador de la passada edició del premi Andròmina de narrativa amb l'obra *Mamil·la, encara*, Jaume Santandreu havia de ser manacorí, nascut a la «capital de la narrativa dels Països Catalans», com sol dir amb humor Josep Maria Llompart. «Manacor —diu Santandreu al seu torn— és el poble on més escriptors hi ha per quilòmetre quadrat». Hi nasqué l'any 1938. «Si d'infant m'haguessen demanat d'escriure el que havia de ser en la vida, no n'hauria endevinat ni una. A allò que ara sóc, hi he arribat per un procés, no per una determinació. Al Perú vaig conèixer la dura realitat del tercer món. Quan vaig tornar a Mallorca, aquest tercer món, el vaig trobar entre els explotats del sector hotelier, bàsicament immigrants que s'han quedat sense feina.» Santandreu treballà en diverses ocupacions del ram i pogué fer-se una idea clara del que passava. Home d'acció com és, empenqué la iniciativa de l'Hospital de Nit.

«Hi ha una cosa que m'obsessionava: què hi ha darrere d'aquesta vida, d'aquest home —ens diu l'escriptor—. Potser *Mamil·la, encara*, és una aparició del subconscient, però és més una novel·la d'investigació psicològica dels primers mesos d'un infant. D'altra banda, crec que tot el

«A allò que ara sóc, hi he arribat per un procés, no per una determinació»

Jordi Vicent

«Les vides dels marginats són reals i no són versemblants»

/ Jordi Vicent

que es podia dir d'aquest món ja s'ha dit, per això m'interessa sobretot la forma. L'escriptura és un acte de comunicació, a través de la creació de la bellesa. És per això que em sent molt identificat amb la profunditat i la bellesa de Margueritte Yourcenar.»

Li preguntem per què busca arguments d'aquesta mena, quan té a l'abast tants drames vitals, tants personatges peculiars i tantes biografies novel·lesques. «Les vides dels marginats —ens respon— són reals i no són versemblants. Per això no hi puc escriure cap història.»

Mamil·la, encara, el llibre que acaba d'aparèixer al mercat, no és el primer d'aquest autor, que ja havia publicat obres de poesia i havia guanyat una edició del premi Ciutat de Mallorca. «Tot allò que marca la persona s'esdevé en els primers divuit mesos d'existència. No és un determinisme. Es tracta només de l'acceptació d'unes condicions bàsiques que cal assumir i conèixer per a evitar el desclassament. El protagonista de la meua novel·la és com un Narcís a la recerca de les arrels personals, les més íntimes i pròpies, les de la infantesa. La interiorització del personatge m'ha dut a no poder conduir-lo com un titella. Ans al contrari, he

hagut de seguir-lo. De vegades, m'ha sorprès a mi mateix.»

¿Autobiografia? Aquesta pregunta té una resposta sincera per part de Jaume Santandreu. «*Camí de coix*, l'altra novel·la meua, partia més d'anècdotes personals. No sé el que hi ha de mi en aquest llibre d'ara. El subconscient té una censura racional a través de la qual vol parlar-nos. Tinc interès per veure quanta gent s'empenyarà amb aquesta novel·la. Això demostrarà si he aconseguit o no de tocar nafra.»

I la conversa comença a viatjar pels viaranys apassionants de la tasca, quasi una aventura, que ocupa la vida de l'escriptor. Tractar que el marginat pugui tornar a exercir de persona, pugui fugir de la por terrible a la soledat, a l'anonimat. «¿Què fem amb els qui volen viure i no tenen res a veure amb la societat? ¿Com inventem amb ells una vida nova?» Santandreu creu que els marginats són capaços de posar en pràctica les petites utopies de l'esquerra, perquè «a canvi de no tenir res, tenen tota la llibertat del món». Heus ací un escriptor, un sacerdot que es troba decebut per l'esquerra oficial i que opina que el món és governat per un mal actor (Reagan) i un bon comediant (Joan Pau II). Un home que creu, encara, en la força de les convencions, dels dubtes i la voluntat.

L'ESTIL CAVISTA NADAL

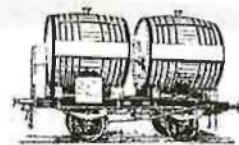

CAVES
NADAL

EL BOUQUET
DEL PAÍS
DEL CAVA

TOTES LES NOSTRES
CAVES SÓN DE
COLLITA PRÒPIA

PROVEÏDOR
PER AL PAÍS VALENCIÀ

SVRO
VINS I LICORS

Illes Canàries, 32
Tels. 362 58 74 - 377 40 36
VALENCIA